

ĆWICZENIA MYŚLENIA CZ. 1

KATEGORYZACJA

Zapraszam do zapoznania się z ćwiczeniami myślenia. Należą do nich: kategoryzacja, wykluczanie ze zbioru oraz analogie. Są one ściśle ze sobą związane i warunkują rozwój intelektualny dziecka- w tym rozwój mowy. Dzięki nim dziecko odkrywa porządek panujący w świecie, uczy się reguł gramatycznych języka ojczystego i języków obcych, odkrywa, że istnieją wiele reguł odnoszących się do tych samych zjawisk, przedmiotów, obrazków czy elementów języka.

Kategoryzacja jest z nich najłatwiejsza. Bez niej dziecko nie nauczy się wykluczania ze zbioru, a potem myślenia przez analogię, dlatego od niej zaczynamy ćwiczenia myślenia.

Kategoryzacja to jak podaje prof. Cieszyńska:

„Porządkowanie/rozdzielanie elementów na podstawie cech wspólnych i różnicujących. Kategoryzacja to również ćwiczenie wykrywania podobieństwa - dziecko ma za zadanie zauważyć, dlaczego jedne elementy pasują, a inne nie.”

Dokonanie kategoryzacji

Dokonanie kategoryzacji odbywa się poprzez:

- wykrycie elementu,
- dostrzeżenie cech wspólnych,
- włączenie do zbioru.

ETAP I

Kategorie tworzymy np. z użyciem klocków, żetonów; potrzebujemy też dwa przezroczyste pudełka lub dwie białe kartki

Do dwóch pudełek wrzucamy po dwa elementy danej kategorii. Potem pokazujemy dziecku jeden element i wrzucamy do pudełka, mówiąc: TAKI TU.

Zadaniem dziecka jest zauważenie reguły, według której są rozdzielane elementy i podział pozostałych elementów. Dzieciom młodszym czy z trudnościami podajemy kolejne elementy i pytamy: GDZIE TAKI? GDZIE TAKI PASUJE?

-taki sam kolor bez względu na wielkość

-taki samo kolor bez względu na kształt

-taka sama wielkość bez względu na kształt

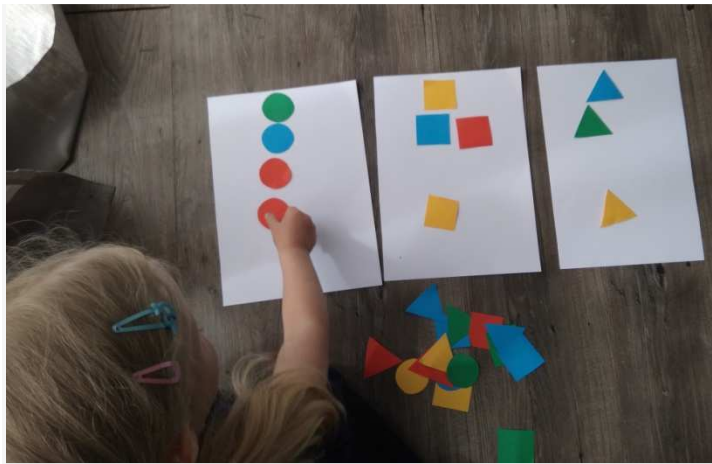
-taka sama wielkość bez względu na kolor

-taki sam kształt bez względu na wielkość

-taki sam kształt bez względu na kolor

ETAP II

Kategoryzować można zawsze i w każdej chwili, tak by była to dobra zabawa- przechodzimy więc do kategoryzacji tematycznej-czyli sortujemy rzeczy/przedmioty, które dziecko zna , przedmioty codziennego użytku

- podczas zakupów i ich segregowania

-warzywa-owoce

-jabłka-orzechy-banany

-fasolka czarna-biała

-puszki do szafki, owoce do koszyka, mleko do lodówki

- podczas sprzątania, porządkowania

-wyjmowanie sztuczków ze zmywarki i chowanie do przegródek

-szklanki-kubki

-segregowanie ubrań/prania: majtki- skarpetki, -rękawiczki-czapki, chustki-szale

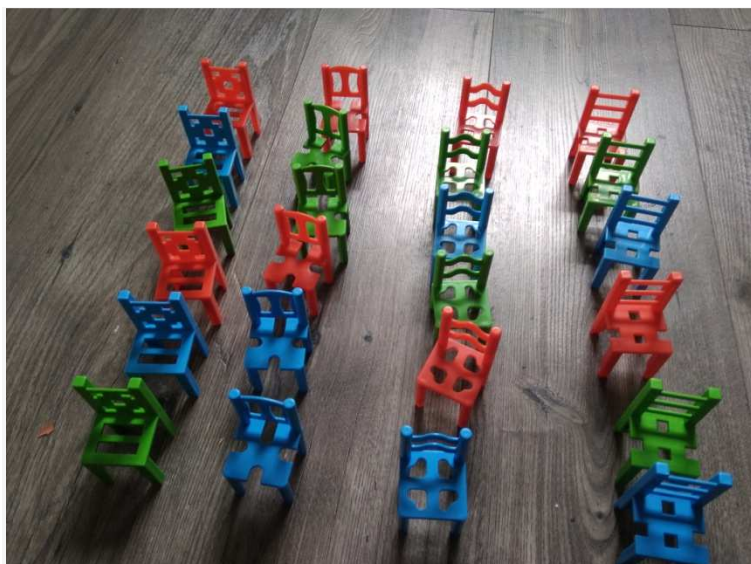
-ubrania dziecka-nasze ubrania-ubrania taty-ubrania siostry

-jednokolorowe ubrania-wielokolorowe ubrania

-misie-lalki

Tutaj segregowanie z wykorzystaniem bucików i spódniczek od laleczek Enchantimals, a poniżej krzesielek z gry „Mistakos- walka o stołki”

trudniejsze: np. ze względu na materiał, z którego przedmioty są zrobione

-koraliki metalowe -drewniane

-klocki plastikowe -drewniane

-sztućce /talerzyki –papierowe/metalowe/plastikowe

ETAP III

Jeśli dziecko radzi sobie z klockami i materiałem tematycznym możemy przejść do kategoryzacji z użyciem obrazków. (wykorzystałam materiały z pomocy logopedycznej „Trzymam język za zębami”)

Ptaki-zwierzęta domowe

Słodycze-potrawy/dania obiadowe

Możemy też kategoryzować sylabki albo litery- jeśli dziecko jest na etapie różnicowania to jest to dobry moment.

ETAP IV

Samodzielne rozdzielanie elementów.

Rozkładamy przed dzieckiem pomieszane elementy z dwóch, potem z większej liczby kategorii, a dziecko ma za zadanie je rozdzielić.

Podczas ćwiczeń należy pamiętać, by nie wrzucać elementów zawsze w ten sam sposób – zmieniamy polecenia ćwiczeń na tym samym materiale- np. raz klocki dzielimy według koloru, a raz według wielkości. Kategoryzacja nie jest obiektywna i dlatego zawsze należy zapytać "DLACZEGO?", to pokazuje w jaki sposób dziecko myśli, a to główny cel ćwiczeń kategoryzacji.

Mgr Weronika Stasicka Logopeda